

การพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพ
ในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
Community-Based Learning Curricular Development to Enhance
the Local Career Skills on the Rice Cracker and Traditional Doughnut
at Ban Wiang Haeng School under the Chiang Mai Primary Educational
Service Area Office 3.

สิริลักษณ์ ผาบปิศาจวงศ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

E-mail: siriloveten@gmail.com

ธีระภัทร ประสมสุข

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

E-mail: teerapat@northcm.ac.th

พงษ์ไทย บัววัด

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่

E-mail: pongthai@northcm.ac.th

Sirilak Pabpijjawong

Student, Master of Education Program in Educational Administration,

North-Chiang Mai University

Teerapat Prasomsuk

Lecturer, Master of Education Program in Educational Administration,

North-Chiang Mai University

Pongthai Bouwat

External expert, Master of Education Program in Educational Administration,

North-Chiang Mai University

รับเข้า : 11 มีนาคม 2566

แก้ไข : 1 เมษายน 2566

ตอบรับ : 5 เมษายน 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อสร้างตรวจสอบคุณภาพ ทดลองใช้ และประเมินผลการใช้หลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 ผู้ปกครองนักเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร แบบประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้ององค์ประกอบของหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้และแบบประเมินความพึงพอใจในการใช้หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1)ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด โครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วย จุดหมายของหลักสูตร โครงสร้างของเนื้อ/เวลาเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สารการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล 2)การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ด้านความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านความสอดคล้องของหลักสูตร ทุกประเด็น มีความสอดคล้องกัน 3)ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ด้านทักษะการปฏิบัติงาน ด้านผลงาน ทักษะอาชีพและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกด้าน และ 4)ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: หลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ทักษะอาชีพ ข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ

Abstract

This research aimed to explore the need for curriculum development to establish, monitor, test and evaluate the use of community-based learning management curriculum to enhance the local career skills on the rice cracker and traditional doughnut at Ban Wiang Haeng School under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3. The population consisted of 60 Pratom Suksa 1/2 students, parents, administrators, teachers, educational personnel, the school committees, and local wisdom teachers. The curriculum development needs surveys, appropriateness assessment, curriculum composition consistency assessment, learning

management plan, and curriculum satisfaction assessment. The data was analyzed by the statistical methods of arithmetic averages, standard deviation, and content analysis.

The results showed that 1) the curriculum development needs of students, parents, administrators, teachers and educational personnel, the school committees and local wisdom teachers were at the highest level. The curriculum structure consisted of the curriculum destination, the structure of the content/ learning time, learning standards, expected learning outcomes, learning subjects, learning management practices, course descriptions, materials/resources, measurement and evaluation, quality assessment, 2) curriculum appropriateness, the overall average was at a high level. The consistency of the curriculum, all issues were consistent. 3) The results of the curriculum trial showed that the performance skills, career skills, and academic achievement averages were at an excellent level. and 4) The overall curriculum satisfaction assessment was at the highest level.

Keywords: Community Based Learning Management Curriculum, career skills, rice cracker and traditional doughnut

บทนำ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(ฉบับปรับปรุง 2560) เป็นหลักสูตรที่กำหนดขึ้นตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ที่มีจุดประสงค์จะพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีดความสามารถ ในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่ม ศักยภาพผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขได้ บนพื้นฐานของความเป็นไทยและ ความเป็นสากล รวมทั้งมีความสามารถในการประกอบอาชีพหรือ ศึกษาต่อตามความถนัดและ ความสามารถของแต่ละบุคคล หลักสูตรแกนกลางของประเทศจึงเป็นกรอบทิศทางการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา โดยมีมาตรฐานเป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน สถานศึกษา ต้องนำสาระและ มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด ในหลักสูตรไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ สภาพปัญหาชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียนเป็นสมาชิก ที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และพลโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2551: 3-8)

จากการศึกษาสภาพชุมชนบ้านเวียงแหง พบว่าอำเภอเวียงแหงเปรียบเสมือนศูนย์รวมของ
ผู้คนหลายกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มที่ตั้งถิ่นฐานกระจายอยู่บริเวณที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำแดง และ
บริเวณทิวเขาสูง ซึ่งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีเข้ามามีอิทธิพลต่อการ
ดำเนินชีวิตของคนในพื้นที่สูงแห่งนี้เช่นเดียวกับพื้นที่ทั่วไป คนรุ่นใหม่ไม่สนใจสืบสานทักษะอาชีพ
ของชุมชน หากเวลาเนิ่นนานไปภูมิปัญญาและวัฒนธรรมดั้งเดิมเหล่านี้จะถูกครอบงำโดยวัฒนธรรม
ต่างถิ่น ทำให้อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของชาติพันธุ์เดิมสูญหายไปในที่สุด ดังนั้นอัตลักษณ์และ
เอกลักษณ์ของชาติพันธุ์ควรได้รับการสืบทอดเช่นทักษะอาชีพของชุมชนในท้องถิ่นที่มีอยู่เพื่อให้
เยาวชนรุ่นหลังเกิดความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษ ถิ่นกำเนิดของตนและร่วมกันสืบสานให้คงอยู่สืบไป

หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านเวียงแหง กำหนดขึ้นโดยสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
เป็นไปตามเป้าหมายการศึกษา กล่าวคือ การดำเนินจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น มีข้อสรุปจากการประเมิน
คุณภาพภายนอกโดยสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งเข้าประเมิน
โรงเรียน เมื่อวันที่ 7 - 9 เดือนมกราคม พ.ศ. 2563 ซึ่งมีข้อเสนอแนะ ไว้ว่า ในชุมชนบ้านเวียงแหง
มีจุดเด่นหลายประการ โดยเฉพาะภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ หลากหลายสามารถนำมาพัฒนา
ใช้ในการจัดการเรียนการสอน สรรหาภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนให้เรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนบ้านเวียงแหงสามารถจัดการศึกษา
เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน โดยศักยภาพของชุมชนที่มีอยู่แบ่งปันช่วยเหลือ จัดการศึกษา
ให้นักเรียน เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัวชุมชนที่อาศัยอยู่ โดยการที่ชุมชนนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามา
มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะอาชีพของชุมชนท้องถิ่นตนเอง
ซึ่งผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาของชุมชนเวียงแหงที่สร้างอาชีพและรายได้แก่ชุมชน ที่สำคัญได้แก่
ข้าวแต่น ชนมวงโบราณ ไข่เค็ม กระเทียมดอง ถั่วเน่าแชบ น้ำพริกควัทราย ชาใบหม่อน กาแฟ
ไวน์ผลไม้ แยมผลไม้ ใส่อั่ว และแคบหมู ทำให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจท้องถิ่น (โรงเรียนบ้านเวียงแหง
พ.ศ.2565:20)

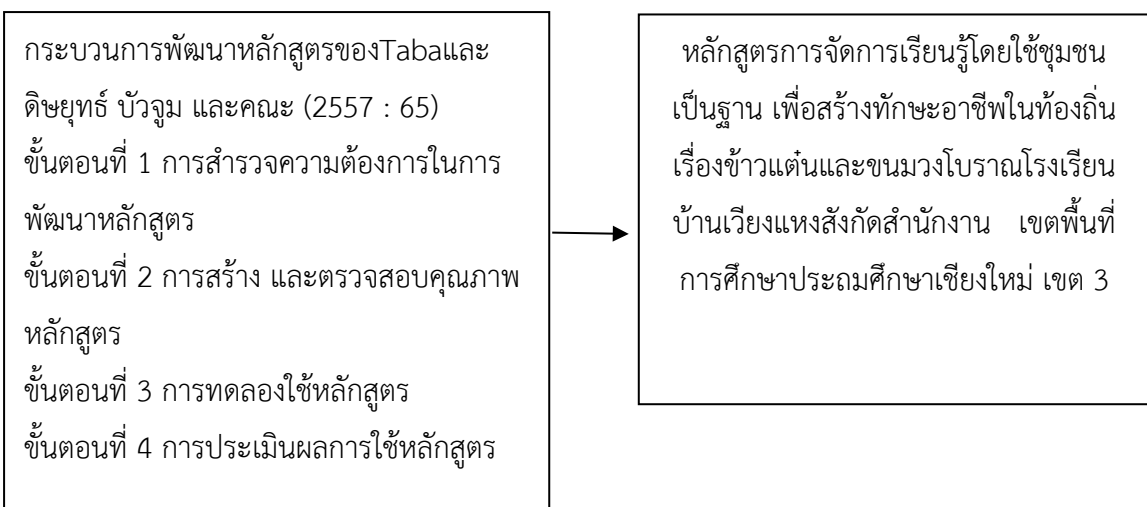
ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้
ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น เรื่องข้าวแต่นและชนมวงโบราณ โรงเรียน
บ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เพื่อสืบทอดภูมิปัญญา
ท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่1/2 และเพื่อให้เกิด
ความรู้ ทักษะอาชีพ ความตระหนักและเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีอยู่ให้กับคนรุ่นหลัง
รวมทั้งมีความภาคภูมิใจในบรรพบุรุษและถิ่นกำเนิดของตนและร่วมกันพัฒนาให้เป็นที่รู้จักต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
4. เพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณโรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ได้ดังนี้ ขั้นตอนของการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร (Taba, 1962: 456-459) อ้างถึงใน พิจิตรา ธงพานิช (2561:1-2) และดิษยุทธิ์ บัวจุม และคณะ (2557: 65) ดังนี้ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การสร้าง และตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร นำมาประมวลเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนบ้านเวียงแหงปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้อง รวม 25 คน ผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และครูภูมิปัญญาท้องถิ่น รวม 60 คน

ใช้ประชากรในการสำรวจความต้องการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องการพัฒนาข้าวแต่นและขนมวงโบราณ ประกอบด้วยผู้บริหารและครูผู้สอนจำนวน 3 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 25 คน ผู้ปกครอง 25 คน กรรมการสถานศึกษาจำนวน 5 คนและครูภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 2 คน รวม 60 คน

ผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสม ความสอดคล้องของหลักสูตรฯ ประกอบด้วยอาจารย์ในมหาวิทยาลัย 1 คน ศึกษานิเทศก์ 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รวม 3 คน

กลุ่มเป้าหมายในการประเมินความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วยครูภูมิปัญญาท้องถิ่น 2 คน ผู้ปกครอง 25 คน และนักเรียน 25 รวม 52 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แบบสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) โดยนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผล ตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2556: 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	แปลความหมายว่า	มีความต้องการระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	แปลความหมายว่า	มีความต้องการระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	แปลความหมายว่า	มีความต้องการระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	แปลความหมายว่า	มีความต้องการระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	แปลความหมายว่า	มีความต้องการระดับน้อยที่สุด

2. แบบประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบของหลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) โดยนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผลตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2556: 121)

3. แบบประเมินความสอดคล้ององค์ประกอบของหลักสูตร ด้วยเทคนิค IOC (Index of Item-objective Congruence) โดยพิจารณาจากค่า IOC ที่มากกว่า 0.5 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 97) โดยมีการกำหนดคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญให้ ดังนี้

+ 1 หมายถึงคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือนิยามปฏิบัติการ

0 หมายถึงไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือนิยามปฏิบัติการ

- 1 หมายถึงคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือนิยามปฏิบัติการ

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมกลุ่มสาระการเรียนรู้
การงานและเทคโนโลยีเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ จำนวน 20 ข้อ

เกณฑ์การประเมิน

ได้ 18-20 คะแนน ระดับคุณภาพ 4 ดีเยี่ยม

ได้ 16-17 คะแนน ระดับคุณภาพ 3 ดีมาก

ได้ 10-15 คะแนน ระดับคุณภาพ 2 ปานกลาง

ได้ 1-9 คะแนน ระดับคุณภาพ 1 น้อย

เกณฑ์การตัดสิน ปฏิบัติได้ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ดีมาก ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

5. แบบประเมินผลงานนักเรียน

เกณฑ์การประเมิน

ได้ 4 คะแนน ระดับคุณภาพ 4 ดีเยี่ยม

ได้ 3 คะแนน ระดับคุณภาพ 3 ดีมาก

ได้ 2 คะแนน ระดับคุณภาพ 2 ปานกลาง

ได้ 1 คะแนน ระดับคุณภาพ 1 น้อย

เกณฑ์การตัดสิน ปฏิบัติได้ตั้งแต่ระดับคุณภาพ ดีมาก ขึ้นไปถือว่าผ่านเกณฑ์

6. แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน

เกณฑ์การประเมิน เหมือนกับ แบบประเมินผลงานนักเรียน

7. แบบประเมินความพึงพอใจในการใช้หลักสูตร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
(Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert) โดยนำผลการวิเคราะห์ทางสถิติมาแปลผล ตามเกณฑ์
ของบุญชม ศรีสะอาด (2556: 121)

การหาคุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น
(Reliability) ของแบบสอบถาม เพื่อนำมาปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความชัดเจนและเหมาะสม ดังนี้

1. การทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) ด้วยการนำแบบสอบถามเรื่องความต้องการ
ในการพัฒนาหลักสูตร แบบประเมินความสอดคล้องของหลักสูตร แบบประเมินความเหมาะสมของ
หลักสูตรและแบบประเมินความพึงพอใจการใช้หลักสูตร ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้ขอคำแนะนำจาก
อาจารย์ที่ปรึกษา

2. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คนทำการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยเทคนิค IOC (Index of Item-objective Congruence) โดยพิจารณาจากค่า IOC ที่มากกว่า 0.5 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 97)

โดยมีการกำหนดคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญให้ ดังนี้

+ 1 หมายถึงคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือนิยามปฏิบัติการ

0 หมายถึงไม่แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือนิยามปฏิบัติการ

- 1 หมายถึงคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือนิยามปฏิบัติการ

3. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) หรือความสอดคล้องภายในด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach Coefficient) โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 30 คน จากโรงเรียนบ้านนวมและโรงเรียนบ้านกงลม โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าแอลฟาตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม ความต้องการฯ เท่ากับ 0.95 แบบสอบถามความเหมาะสมของหลักสูตร เท่ากับ 0.89 และแบบประเมินความพึงพอใจเท่ากับ 0.97

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ และมีความสมบูรณ์นำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรผู้วิจัยได้ดำเนินการสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรของนักเรียน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น เรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ของนักเรียน

ที่	ประเด็นความต้องการ	ระดับความ		แปลผล
		ต้องการ		
		μ	σ	
ด้านจุดหมายของหลักสูตร				
1	นักเรียนต้องการสืบทอดงานอาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณโรงเรียนบ้านเวียงแหง	4.88	0.32	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ของนักเรียน (ต่อ)

ที่	ประเด็นความต้องการ	ระดับความต้องการ		แปลผล
		μ	σ	
2	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณเพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตนเอง	4.80	0.40	มากที่สุด
3	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้อาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณเพื่อส่งเสริมการมีนิสัยรักการทำงาน	4.84	0.37	มากที่สุด
4	นักเรียนต้องการเรียนทำข้าวแต่นและขนมวงโบราณ เพื่อเป็นพื้นฐาน ในการประกอบอาชีพ	4.80	0.40	มากที่สุด
5	นักเรียนต้องการมีความรู้ เรื่องอาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณ	4.84	0.37	มากที่สุด
6	นักเรียนต้องการมีทักษะการทำข้าวแต่นและขนมวงโบราณ	4.88	0.32	มากที่สุด
7	นักเรียนต้องการมีผลงานข้าวแต่นและขนมวงโบราณตามหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องอาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณ	4.84	0.37	มากที่สุด
ด้านเนื้อหา				
8	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนนำเนื้อหาเรื่อง อาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณมาพัฒนาเป็นหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น ของสถานศึกษา	4.84	0.37	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น เรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ของนักเรียน (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน				
9	นักเรียนต้องการให้ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านอาหาร สอนทำ ข้าวแต๋นและขนมวงโบราณให้นักเรียน	4.84	0.37	มากที่สุด
10	นักเรียนต้องการเรียนอาชีพข้าวแต๋นและขนมวงโบราณโดยใช้สถานที่ฝึกของกลุ่มครูภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.80	0.40	มากที่สุด
11	นักเรียนต้องการเรียนอาชีพข้าวแต๋นและขนมวงโบราณโดยใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ของกลุ่มครูภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.84	0.37	มากที่สุด
12	นักเรียนต้องการเรียนวิชาอาชีพข้าวแต๋นและขนมวงโบราณในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน	4.96	0.20	มากที่สุด
13	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ทำ ข้าวแต๋นและขนมวงโบราณโดยการปฏิบัติจริง	4.84	0.37	มากที่สุด
ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร				
14	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัด หลักสูตรการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง อาชีพข้าวแต๋นและขนมวงโบราณในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1	4.96	0.20	มากที่สุด
15	นักเรียนต้องการให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น เรื่อง อาชีพข้าวแต๋นและขนมวงโบราณในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพิ่มเติม	4.88	0.32	มากที่สุด
16	นักเรียนต้องการให้การเรียนอาชีพข้าวแต๋นและขนมวง โบราณเป็นวิชา เลือกเรียนตามความสนใจของนักเรียน	4.80	0.40	มากที่สุด
17	นักเรียนต้องการให้อาชีพข้าวแต๋นและขนมวงโบราณเป็น ผลงานที่ทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง	4.84	0.37	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ของนักเรียน (ต่อ)

ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน				
18	นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลการเรียน อาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.76	0.43	มากที่สุด
19	นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนอาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณโดยวัดทักษะการปฏิบัติงาน	4.92	0.27	มากที่สุด
20	นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลการเรียน อาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณโดยประเมินชิ้นงานข้าวแต่นและขนมวงโบราณ	4.84	0.37	มากที่สุด
โดยรวม		4.85	0.35	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่าระดับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องการพัฒนาข้าวแต่นและขนมวงโบราณโรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.85, \sigma=0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ นักเรียนต้องการเรียนวิชาอาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณในช่วงเวลาหลังเลิกเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.96, \sigma=0.20$) รองลงมาคือนักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนอาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณโดยวัดทักษะการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.92, \sigma=0.27$) และต้องการสืบทอดงานอาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณ, มีทักษะการทำข้าวแต่นและขนมวงโบราณในกลุ่มสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ทั้ง 3 ประเด็นมีค่าเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.88, \sigma=0.32$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือ นักเรียนต้องการให้มีการประเมินผลการเรียนอาชีพข้าวแต่นและขนมวงโบราณโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.76, \sigma=0.43$)

2. ผลการประเมินคุณภาพหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักสูตร

ตารางที่ 2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC)องค์ประกอบหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณโรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ที่	ประเด็นความสอดคล้อง	ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	สอดคล้อง
1	สภาพปัญหากับจุดหมายของหลักสูตร	0.67	สอดคล้อง
2	จุดหมายของหลักสูตรเนื้อหาสาระของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
3	มาตรฐานการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง	1.00	สอดคล้อง
4	จุดหมายของหลักสูตรกับการวัดผลประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
5	เนื้อหาของหลักสูตรกับแนวการจัดการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
6	เนื้อหาของหลักสูตรกับสื่อการเรียนรู้	1.00	สอดคล้อง
7	โครงสร้างของเนื้อหากับเวลาเรียน	1.00	สอดคล้อง
8	กิจกรรมการเรียนรู้กับวิธีการประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
9	สื่อการเรียนรู้กับการวัดผลประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
10	คำอธิบายรายวิชากับการวัดผลประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
โดยรวม		0.97	สอดคล้อง

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ของหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณโรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 องค์ประกอบของหลักสูตรทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องกันโดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรโดยรวม 0.97

3. การประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยการนำคะแนนจากการประเมินผลเทียบกับเกณฑ์ในคู่มือการวัดผลประเมินผลของโรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ตารางที่ 3 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวม

การประเมินผลการเรียน	ผลการประเมิน			ระดับคุณภาพ
	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละนักเรียนผ่านเกณฑ์	
1. ทักษะการปฏิบัติงาน	4	3.85	100	ดีเยี่ยม
2. ผลงานทักษะอาชีพ	4	3.88	100	ดีเยี่ยม
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	10	8.58	100	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 3 พบว่านักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ด้านทักษะการปฏิบัติงาน มีคะแนนเฉลี่ย 3.85 นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคิดเป็นร้อยละ 100 จากนักเรียนทั้งหมดจำนวน 25 คน ระดับคุณภาพดีเยี่ยม ด้านผลงานทักษะอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ย 3.88 นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินคิดเป็นร้อยละ 100 จากนักเรียนทั้งหมดจำนวน 25 คน ระดับคุณภาพดีเยี่ยม และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 8.58 นักเรียนผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 100 จากนักเรียนทั้งหมดจำนวน 25 คน ระดับคุณภาพดีเยี่ยม ตามลำดับ

4. ผลการประเมินความพึงพอใจในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น เรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณโรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ของนักเรียน

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียน ด้วยหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น เรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณโรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ที่	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
		μ	σ	
1	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการกำหนดจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ	4.92	0.27	มากที่สุด
2	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ	3.76	1.24	มาก
3	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ	4.80	0.40	มากที่สุด
4	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีการให้ความรู้ของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ	4.96	0.20	มากที่สุด
5	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อสื่ออุปกรณ์การเรียนตามหลักสูตรเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ	4.88	0.32	มากที่สุด
6	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ	5.00	0.00	มากที่สุด
7	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการกำหนดผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ	4.84	0.37	มากที่สุด
8	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อครูในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในขณะปฏิบัติกิจกรรมเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ	4.96	0.20	มากที่สุด
9	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อทางโรงเรียนที่จัดให้เรียนเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน	4.64	0.74	มากที่สุด
10	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อทางโรงเรียนที่กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเรียนการสอน 2 ชั่วโมงต่อวัน	4.64	0.69	มากที่สุด
11	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดสรรเงินค่าวัสดุฝึกสำหรับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร	4.92	0.27	มากที่สุด
12	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการอำนวยความสะดวกจากทางโรงเรียน	5.00	0.00	มากที่สุด

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียน ด้วยหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น เรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณโรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 (ต่อ)

ที่	ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ		แปลผล
		μ	σ	
13	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการอำนวยความสะดวกของครูภูมิปัญญาท้องถิ่น	5.00	0.00	มากที่สุด
14	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อทางโรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน	4.96	0.20	มากที่สุด
15	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อทางโรงเรียนที่นำเอาความรู้เรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณมาพัฒนาเป็นหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น	4.88	0.32	มากที่สุด
16	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อความรู้และทักษะในเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณที่นักเรียนได้รับจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร	4.96	0.20	มากที่สุด
17	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการประเมินผลตามหลักสูตรเรื่อง ข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ	5.00	0.00	มากที่สุด
18	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.84	0.37	มากที่สุด
19	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการประเมินผลโดยวัดทักษะการปฏิบัติงาน	4.92	0.27	มากที่สุด
20	นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลงานตามหลักสูตรเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณ	4.96	0.20	มากที่สุด
โดยรวม		4.84	0.31	มากที่สุด

จากตาราง 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ที่มีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต๋นและขนมวงโบราณโรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.84, \sigma=0.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

3 อันดับแรก คือ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ, การอำนวยความสะดวกจากทางโรงเรียน, การอำนวยความสะดวกของครูภูมิปัญญาท้องถิ่น, การประเมินผลตามหลักสูตรเรื่องข้าวแต่นและ ขนมวงโบราณ ทั้ง 4 ประเด็น มีค่าเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=5.00, \sigma=0.00$) รองลงมา คือ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อวิธีการให้ความรู้ของครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ, ครูให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในขณะปฏิบัติกิจกรรม, โรงเรียนที่เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน, ความรู้และทักษะในเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณที่ได้รับ, ผลงานตามหลักสูตร ทั้ง 5 ประเด็น มีค่าเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.96, \sigma=0.20$) และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการกำหนดจุดประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรเรื่องข้าวแต่น และขนมวงโบราณ, การจัดสรรเงินค่าวัสดุฝึกสำหรับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร, การประเมินผลโดยวัดทักษะการปฏิบัติงาน, ทั้ง 3 ประเด็น มีค่าเท่ากัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.92, \sigma=0.27$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยอันดับสุดท้ายคือนักเรียนมีความพึงพอใจต่อเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ อยู่ในระดับมาก ($\mu=3.76, \sigma=1.24$) นักเรียนได้ให้ข้อเสนอแนะว่า หลักสูตรควรมีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่หลากหลายมากขึ้นเพื่อเพิ่มทักษะการเรียนรู้และทักษะอาชีพที่สามารถนำไปต่อยอดได้ในอนาคต

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1)ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรของนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด โครงสร้างของหลักสูตรประกอบด้วย จุดหมายของหลักสูตร โครงสร้างของเนื้อหา/เวลาเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ แนวการจัดการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล 2)การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ด้านความเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านความสอดคล้องของหลักสูตรทุกประเด็น มีความสอดคล้องกัน 3)ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า ด้านทักษะการปฏิบัติงาน ด้านผลงาน ทักษะอาชีพและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกด้าน และ 4)ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้หลักสูตรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

การสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น พบว่า ค่าเฉลี่ยผลสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/2 ผู้ปกครองนักเรียน ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความต้องการปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น ต้องการส่งเสริมให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของงานและอาชีพสุจริต ต้องการมีส่วนร่วมมือกับโรงเรียนในการบริหารจัดการหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิย สุติสฺสตี (2562) ที่ได้ศึกษายุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า สามารถกำหนดวิสัยทัศน์ คือ เป็นโรงเรียนสร้างโอกาส บูรณาการวิชาการเพื่อส่งเสริมอาชีพ และการมีงานทำสอดคล้องกับท้องถิ่น ยุทธศาสตร์เน้นโครงสร้างหลักสูตร ที่พัฒนาเพื่อใช้ในการจัดการ เรียนการสอนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพที่สนใจ ที่ใช้ได้จริงเห็นความสำคัญ ของการสร้างอาชีพสุจริต ประเมินทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ความถนัดและ ความสนใจของตนเอง โดยโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินการระดับชั้นเรียนเหมือนกันจัดกิจกรรม ตามสภาพของโรงเรียนและชุมชน เหมาะสมกับงบประมาณ โดยครูผู้สอนมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น การตรวจสอบความสอดคล้องของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ทุกประเด็นมีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกำหนดแหล่งเรียนรู้สื่อการเรียนมีความเหมาะสม การกำหนดสื่อการเรียนมีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ และประเด็นหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเมศร์ แก้วдукและกาญจนา บุญส่ง (2565) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการตรวจพิจารณาคุณภาพองค์ประกอบของหลักสูตรท้องถิ่น และผลการตรวจพิจารณาคุณภาพแบบทดสอบวัดความรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องสับปะรดที่ บ้านรวมไทย ของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีความถูกต้องเหมาะสมซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งฉบับ

การทดลองใช้หลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น โดยประเมินผลการเรียนของนักเรียน 3 ด้านคือ 1) ประเมินทักษะการปฏิบัติงานระหว่างเรียนโดยใช้แบบวัดทักษะการปฏิบัติงาน 2) ประเมินผลงานเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ ของนักเรียนโดยใช้แบบประเมินผลงานของนักเรียน และ 3) วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ พบว่านักเรียน ที่เรียนตามหลักสูตร การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น ด้านทักษะการปฏิบัติงาน ด้านผลงานทักษะอาชีพและด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีเยี่ยมทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุมพร อ่อนคำ (2561) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาแบบ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส พบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมในทางบวก มีทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

การประเมินผลความพึงพอใจของการใช้หลักสูตรการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่น พบว่าค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการกำหนดผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ มีความพึงพอใจต่อการอำนวยความสะดวกของครูภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความพึงพอใจต่อการประเมินผลตามหลักสูตรเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ สอดคล้องกับงานวิจัยของชฎานิส ช่วยบำรุง (2564) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องการถนอมอาหารจากผลไม้ท้องถิ่น จังหวัดระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ควรจัดอบรมวิธีการสร้างแบบประเมินผลการเรียนโดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและในการพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ทักษะอาชีพที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบประเมินผลการเรียนโดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ควรทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ทักษะอาชีพที่หลากหลายโรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

สรุปผลการวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ใหม่

การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเรื่องข้าวแต่นและขนมวงโบราณ โรงเรียนบ้านเวียงแหง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้หลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า มีประเด็นที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ควรให้ความสำคัญกับการจัดอบรมวิธีการสร้างแบบประเมินผลการเรียนโดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ทักษะอาชีพที่หลากหลาย

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- โรงเรียนบ้านเวียงแหง. (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2565*. เชียงใหม่: โรงเรียนบ้านเวียงแหง.
- พิจิตรา ธงพานิช. (2561). การพัฒนาแบบจำลอง NPU Model: เพื่อส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมจัดการเรียนรู้. *Silpakorn Educational Research Journal*, 10(1), 61–71.
- ดิษยุทธิ์ บัวจุม และคณะ. (2551). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างความสนใจและทักษะในอาชีพท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนบ้านพะนางวิทยา*. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิย สุติสุสติ. (2562). ยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพ และการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค*, 6(8), 59–69.
- ปรเมศร์ แก้วดุก, & กาญจนา บุญส่ง. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารหลักสูตรท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของโรงเรียนยางชุมวิทยา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(2), 1–15.
- อุมาพร อ่อนคำ. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อสร้างทักษะอาชีพในท้องถิ่นของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5(2), 50–65.
- ชฎานิส ช่วยบำรุง. (2564). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเรื่องการถนอมอาหารจากผลไม้ท้องถิ่น จังหวัดระยอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี].